

Wizerunek premier Beaty Szydło

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2016 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

- ▶ Najmocniejszymi stronami premier Beaty Szydło są opanowanie i pracowitość. Zdaniem 70% Polaków Beata Szydło jest zrównoważona, nie daje się ponieść emocjom. Prawie dwie trzecie badanych (63%) uważa też, że jest pracowita, poświęca swoim obowiązkom dużo czasu i wysiłku.
- ▶ Słabą stroną premier Beaty Szydło jest niesamodzielność. Ponad trzy piąte Polaków (63%) jest zdania, że premier nie jest samodzielna przy podejmowaniu decyzji i za bardzo daje sobą kierować, 20% jest przeciwnego zdania.
- ▶ Beata Szydło jest znacznie lepiej oceniana w potencjalnym elektoracie PiS niż PO czy Nowoczesnej Ryszarda Petru. Ogólnie rzecz biorąc, osoby identyfikujące się z prawicą mają pozytywny stosunek do premier Szydło, podczas gdy badani o poglądach lewicowych częściej wyrażają wobec niej dezaprobatę.
- ▶ Lepiej od Beaty Szydło oceniany był premier Kazimierz Marcinkiewicz, a także Donald Tusk w pierwszych miesiącach pełnienia funkcji premiera. Jednak trzy lata później jego oceny znacznie się pogorszyły i więcej osób wyrażało wobec niego dezaprobatę niż aprobatę. Jarosław Kaczyński, oceniany w 2011 roku jako lider partii opozycyjnej, a nie jako premier, częściej postrzegany był negatywnie i budził znacznie większe kontrowersje niż obecna premier.

Pół roku po ukonstytuowaniu się rządu Beaty Szydło zadaliśmy Polakom pytania dotyczące społecznego wizerunku pani premier¹. Analogiczne badania przeprowadziliśmy na temat premiera Donalda Tuska (pół roku i trzy lata po objęciu funkcji szefa rządu)², a wcześniej Kazimierza Marcinkiewicza³, Marka Belki⁴ i Leszka Millera⁵. Podobne pytania zadaliśmy również we wrześniu 2011 roku w odniesieniu do liderów opozycji, a dotyczyły one m.in. Jarosława Kaczyńskiego i Waldemara Pawlaka⁶. Każdorazowo społeczny portret polityka jest budowany na podstawie zestawu kilkunastu (nie zawsze takich samych) par przeciwstawnych stwierdzeń, odnoszących się do cech fizycznych, intelektualnych, osobowościowych, a także umiejętności przywódczych, komunikacyjnych i perswazyjnych.

Analizując odpowiedzi badanych można stwierdzić, że premier Beata Szydło jest dość dobrze postrzegana w społeczeństwie. Cenione jest zarówno jej zrównowazenie, nieuleganie emocjom czy pracowitość, jak i prezencja. Najślabszą stroną urzędującej premier jest niesamodzielność w podejmowaniu decyzji – 63% Polaków uważa, że Beata Szydło nie jest samodzielna, co ma prawdopodobnie związek z podkreślaniem tej cechy w mediach. Mniej osób (48%) jest zdania, że obecna premier ma mały wpływ na to, co robią poszczególni ministrowie, a więc jej brak samodzielności nie oznacza, według respondentów, ulegania członkom rządu, ale raczej wpływ innych osób na decyzje premier Szydło.

Najwyżej ocenione zostały cechy osobowościowe premier Szydło, niezależne od pełnionej funkcji premiera, ale niewątpliwie przydatne do kierowania rządem. Najwięcej osób uważa, że Beata Szydło jest zrównowazona i nie daje się ponieść emocjom (70%). Co dziesiąty badany (10%) jest przeciwnego zdania. Ponad dwie trzecie Polaków (67%)

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (312) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganych komputerowo (CAPI) w dniach 5–12 maja 2016 roku na liczącej 1100 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

² Zob. Komunikat CBOS „Portret Donalda Tuska po ponad trzech latach sprawowania urzędu premiera”, lipiec 2011 (oprac. A. Cybulska).

³ Zob. Komunikat CBOS „Społeczny wizerunek premiera Kazimierza Marcinkiewicza”, maj 2006 (oprac. A. Cybulska).

⁴ Zob. Komunikat CBOS „Społeczny wizerunek Marka Belki”, marzec 2005 (oprac. M. Piszczatowska).

⁵ Zob. Komunikat CBOS „Wizerunek premiera Leszka Millera”, wrzesień 2003 (oprac. A. Cybulska).

⁶ Zob. Komunikat CBOS „Wizerunki liderów partyjnych”, wrzesień 2011 (oprac. B. Roguska).

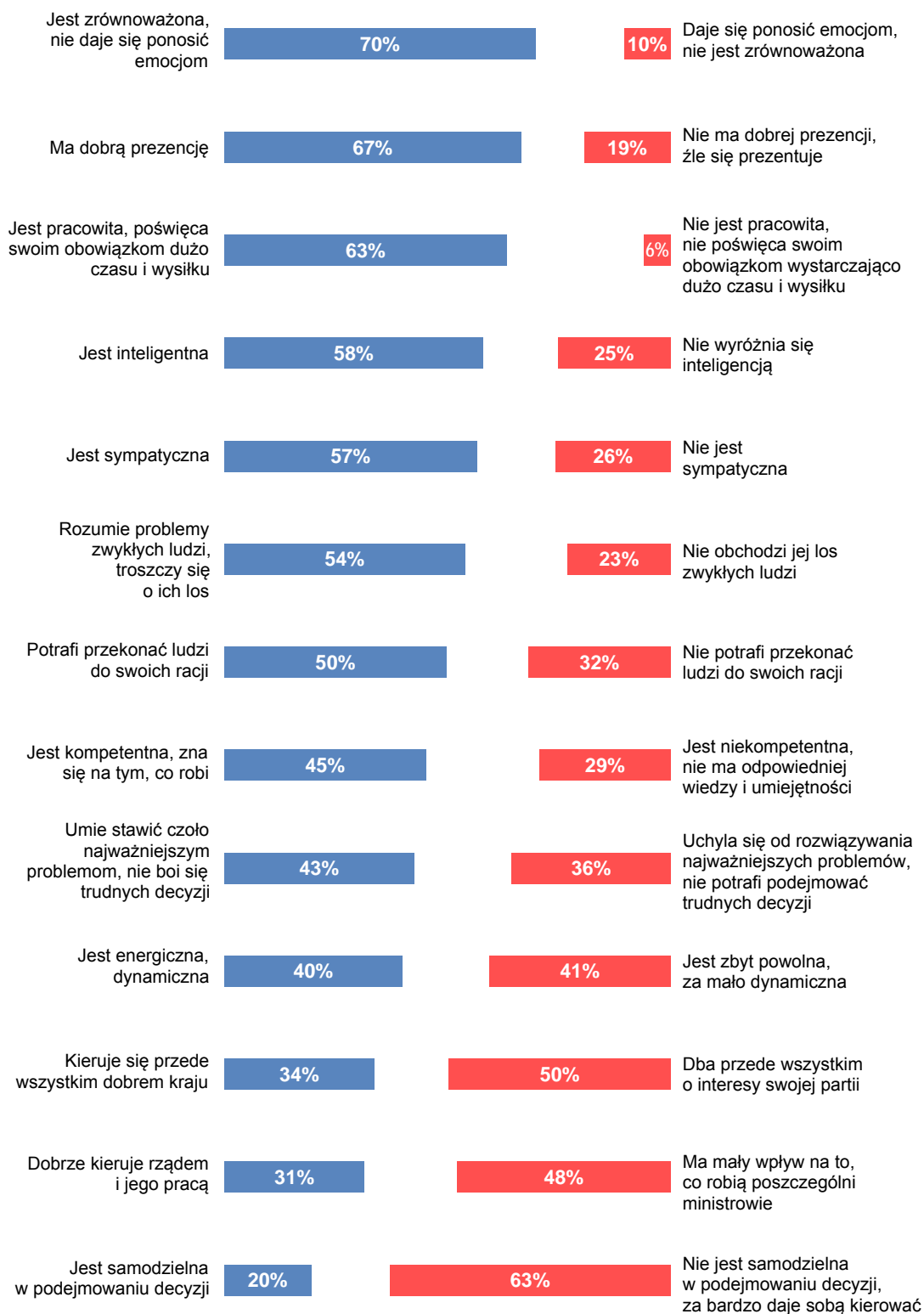
zgadza się, że premier Szydło ma dobrą prezencję, a niespełna co piąty badany (19%) twierdzi, że źle się prezentuje. Niecałe dwie trzecie ankietowanych (63%) uważa, że Beata Szydło jest pracowita, poświęca swoim obowiązkom dużo czasu i wysiłku. Biorąc pod uwagę odsetek osób będących przeciwnego zdania (6%), jest to najmocniejsza strona aktualnej premier.

Większość ankietowanych zgadza się też, że Beata Szydło jest inteligentna (58%), co czwarty uważa, że nie wyróżnia się inteligencją (25%). Bardzo podobnie rozkładają się opinie dotyczące tego, czy premier Szydło jest sympatyczna – 57% Polaków przypisuje jej tę cechę, natomiast 26% wyraża przeciwny pogląd. Wizerunek Beaty Szydło pod względem energiczności jest niejednoznaczny – 40% Polaków uważa, że aktualna szefowa rządu jest energiczna, dynamiczna, i praktycznie tyle samo (41%) jest zdania, że premier Szydło jest zbyt powolna, za mało dynamiczna. Podsumowując cechy osobowościowe należy stwierdzić, że pod tym względem większość Polaków ma pozytywny obraz Beaty Szydło.

Badani w przeważającej mierze doceniają też kompetencje społeczne premier Szydło. Pogląd, że rozumie ona problemy zwykłych ludzi, troszczy się o ich los, podziela 54% ankietowanych. Mniej niż co czwarty (23%) jest przeciwnego zdania. Gorzej jednak postrzegana jest pod względem kierowania się dobrem publicznym – połowa badanych uważa, że premier Szydło dba głównie o interesy swojej partii (50%), co trzeci (34%) jest zdania, że kieruje się przede wszystkim dobrem kraju. Umiejętności perswazyjne Beaty Szydło pozytywnie ocenia co drugi Polak (50%), natomiast co trzeci (32%) uważa, że nie potrafi ona przekonać ludzi do swoich racji.

Zdolności przywódcze są przez dominującą część ankietowanych oceniane dobrze, jednak odsetki pozytywnych opinii nie przekraczają 50%. Niespełna połowa (45%) zgadza się, że urzędująca premier jest kompetentna, zna się na tym, co robi, a więcej niż co czwarta osoba (29%) jest przeciwnego zdania. Premier Szydło posiada umiejętność stawienia czoła najważniejszym problemom zdaniem 43% ankietowanych, a więcej niż co trzeci (36%) uważa, że uchyla się ona od ich rozwiązywania, nie potrafi podejmować trudnych decyzji. Dwa atrybuty związane z kierowaniem rządem większość osób ocenia negatywnie: 48% uważa, że premier Szydło ma mały wpływ na to, co robią poszczególni ministrowie, a prawie dwie trzecie badanych (63%) wyraża pogląd, iż nie jest samodzielna w podejmowaniu decyzji, za bardzo daje sobą kierować. Co piąty badany (20%) postrzega Beatę Szydło jako samodzielną w podejmowaniu decyzji. Są to więc najsłabsze strony jej wizerunku.

RYS. 1. OPINIE NA TEMAT BEATY SZYDŁO

Odpowiedzi uszeregowano według malejącego odsetka wskazań pozytywnych. Pominięto odpowiedzi „ani taka, ani taka” i „trudno powiedzieć”

OCENA CECH PREMIER BEATY SZYDŁO W ELEKTORATACH PARTII

Spółeczny wizerunek premier Szydło jest najlepszy w elektoracie PiS, a najgorszy – w zależności od stwierdzenia – wśród potencjalnych wyborców PO lub Nowoczesnej Ryszarda Petru. Zwolennicy partii rządzącej niemal powszechnie (powyżej 90%) pozytywnie oceniają prezencję Beaty Szydło, jej pracowitość, zrównowazenie i uważają, że jest sympatyczna. Istotnie częściej niż w elektoratach pozostałych partii wyborcy PiS przyznają, że obecna premier rozumie problemy zwykłych ludzi i troszczy się o ich los. W tej grupie odsetek pozytywnych ocen wynosi 93%, podczas gdy wśród zwolenników Nowoczesnej Ryszarda Petru – 33%, PO – 34%, a wśród wyborców ugrupowania Kukiz'15 – 47%.

Duże różnice w elektoratach poszczególnych partii zaznaczają się też w przypadku oceny kompetencji społecznych premier Szydło oraz kierowania rządem. Zdecydowana większość (82%) osób zamierzających głosować na PiS uważa, że Beata Szydło kieruje się przede wszystkim dobrem kraju, a w grupie zwolenników ugrupowania Kukiz'15 opinię tę podziela 19%. Wśród zwolenników partii opozycyjnych przeważa pogląd przeciwny, głoszący, że premier Szydło dba przede wszystkim o interesy swojej partii. W grupie wyborców PO podziela go trzy czwarte badanych (75%), a wśród zwolenników Nowoczesnej Ryszarda Petru – 83%. Jako kompetentną i znającą się na tym, co robi, Beatę Szydło postrzega 84% elektoratu PiS, mniejszość zwolenników ruchu Kukiz'15 (39%), co czwarty wyborca PO (25%) oraz mniej niż co piąta osoba (19%) chętna głosować na Nowoczesną Ryszarda Petru. Bardzo podobnie rozkładają się opinie dotyczące tego, czy urzędująca premier potrafi stawić czoło najważniejszym problemom i nie boi się trudnych decyzji.

Pogląd, że Beata Szydło dobrze kieruje rządem, wyraża 75% wyborców PiS, co piąta osoba (21%) zamierzająca głosować na ruch Kukiz'15 oraz 10% elektoratu PO i 8% zwolenników Nowoczesnej Ryszarda Petru. Innymi słowy, praktycznie taki sam odsetek osób spośród wyborców PiS pozytywnie ocenia kierowanie rządem przez Beatę Szydło, jaki w elektoratach pozostałych partii jest przeciwnego zdania. Jeszcze wyższe odsetki negatywnych opinii wśród wyborców partii innych niż PiS dotyczą samodzielności premier Szydło. Podczas gdy w elektoracie partii, z której wywodzi się pani premier, co czwarta osoba (26%) zgadza się, że Beata Szydło nie jest samodzielna w podejmowaniu decyzji i za bardzo daje sobą kierować, to wśród zwolenników ruchu Kukiz'15 uważa tak 81%, wśród wyborców PO – 89%, a w grupie zwolenników Nowoczesnej Ryszarda Petru niemal wszyscy (96%). Opisane stwierdzenia najbardziej różnicują elektoraty poszczególnych partii.

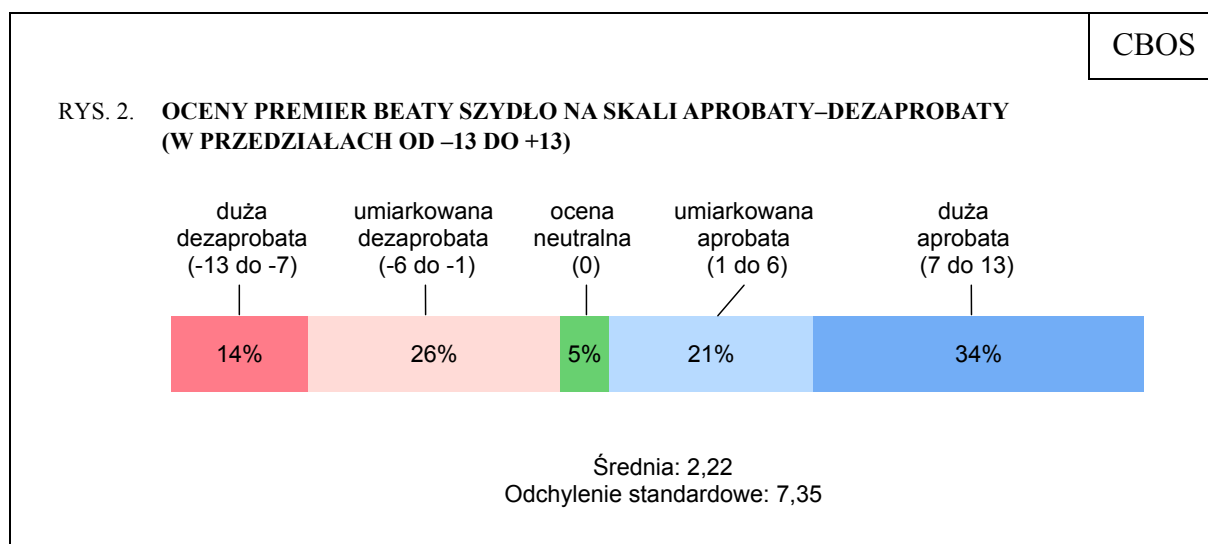
Tabela 1. Ocena cech premier Beaty Szydło w elektoratach partii

Beata Szydło	Potencjalne elektoraty			
	PiS	PO	Kukiz'15	Nowoczesna
	w procentach			
Jest inteligentna	88	42	57	46
Nie wyróżnia się inteligencją	6	42	24	39
Jest sympatyczna	93	37	53	29
Nie jest sympatyczna	2	49	35	49
Jest energiczna, dynamiczna	66	21	38	23
Jest zbyt powolna, za mało dynamiczna	24	62	43	55
Potrafi przekonać ludzi do swoich racji	84	27	44	38
Nie potrafi przekonać ludzi do swoich racji	5	60	33	50
Jest kompetentna, zna się na tym, co robi	84	25	39	19
Jest niekompetentna, nie ma odpowiedniej wiedzy i umiejętności	6	50	43	52
Umie stawić czoło najważniejszym problemom, nie boi się trudnych decyzji	84	24	30	21
Uchyła się od rozwiązywania najważniejszych problemów, nie potrafi podejmować trudnych decyzji	7	60	47	62
Rozumie problemy zwykłych ludzi, troszczy się o ich los	93	34	47	33
Nie obchodzi jej los zwykłych ludzi	2	37	31	37
Kieruje się przede wszystkim dobrem kraju	82	12	19	11
Dbą przede wszystkim o interesy swojej partii	10	75	62	83
Jest samodzielna w podejmowaniu decyzji	48	7	5	2
Nie jest samodzielna w podejmowaniu decyzji, za bardzo daje sobą kierować	26	89	81	96
Ma dobrą prezencję	93	45	74	44
Nie ma dobrej prezencji, źle się prezentuje	0	36	23	37
Jest pracowita, poświęca swoim obowiązkom dużo czasu i wysiłku	91	58	57	57
Nie jest pracowita, nie poświęca swoim obowiązkom wystarczająco dużo czasu i wysiłku	0	9	5	9
Jest zrównoważona, nie daje się ponieść emocjom	92	59	84	63
Daje się ponieść emocjom, nie jest zrównoważona	1	21	5	16
Dobrze kieruje rządem i jego pracą	75	10	21	8
Ma mały wpływ na to, co robią poszczególni ministrowie	14	70	67	77

Pominięto odpowiedzi „ani tak, ani taka” i „trudno powiedzieć”

SKALA APROBATY I DEZAPROBATY PREMIER BEATY SZYDŁO

Na podstawie wszystkich elementów wizerunku skonstruowana została skala aprobaty i dezaprobaty premier Beaty Szydło⁷. Średnia ocen na tej skali równa 2,2 świadczy o ogólnej dobrej ocenie pani premier. Oznacza bowiem, że średnio ankietowani częściej wskazują oceny pozytywne niż negatywne. Co trzeci badany (34%) odnosi się do Beaty Szydło z dużą aprobatą, a kolejne 21% Polaków również dostrzega więcej dobrych stron niż złych. Jednocześnie 40% ankietowanych wyraża jednak dezaprobatę, częściej przypisując premier Szydło cechy negatywne niż pozytywne. Wyraźnie krytyczny stosunek ma 14% Polaków, a co czwarta osoba (26%) postrzega premier raczej krytycznie.

Wśród osób identyfikujących się z prawicą 60% wyraża dużą aprobatę premier Beaty Szydło. Umiarkowaną lub dużą dezaprobatę podziela w tej grupie mniej niż co czwarty ankietowany (22%). W gronie badanych określających swoje poglądy jako centrowe opinie są podzielone – dezaprobatę wyraża w sposób zdecydowany lub umiarkowany prawie połowa (47%), ale niewiele mniej (45%) pozytywnie ocenia premier Szydło. Większość osób o poglądach lewicowych (61%) na skali cech wizerunkowych plasuje się po stronie dezaprobaty, a więcej niż co trzeci badany w tej grupie (36%) wyraża aprobatę Beaty Szydło.

⁷ Skala została utworzona przez zsumowanie wskazań na poszczególne cechy opisu. Wskazanie negatywnej cechy wartościowane było jako -1, brak opinii jako 0, wybór pozytywnej cechy jako +1. Wartości skali zawierały się w przedziale od -13 (minimalna wartość oznaczająca, że respondent dokonał wyboru samych negatywnych cech) do +13 (maksymalna wartość, która oznacza wybór samych pozytywnych cech).

Tabela 2. Oceny Beaty Szydło

Oceny na skali aprobaty–dezaprobaty	Autodeklaracje orientacji politycznej badanych		
	prawica	centrum	lewica
	w procentach		
duża dezaprobata (-13 do -7)	9	14	24
umiarkowana dezaprobata (-6 do -1)	13	33	37
ocena neutralna (0)	1	7	3
umiarkowana aprobata (1 do 6)	16	23	17
duża aprobata (7 do 13)	60	22	19
Średnia	6,07	0,60	-1,04
Odchylenie standardowe	7,31	6,38	6,84

Wraz z wykształceniem badanych rośnie udział osób wyrażających dezaprobatę i jednocześnie spada odsetek osób deklarujących aprobatę premier Beaty Szydło. Odwrotna zależność występuje w przypadku częstości udziału w praktykach religijnych. Wśród osób w ogóle w nich nieuczestniczących odsetek wyrażających dezaprobatę sięga niemal dwóch trzecich (63%), podczas gdy w grupie osób praktykujących raz w tygodniu 65% badanych wyraża aprobatę Beaty Szydło. Obecna premier ma najlepszy wizerunek wśród osób praktykujących kilka razy w tygodniu (76%), badanych o dochodach do 649 zł na osobę w gospodarstwie domowym (72%) oraz wśród respondentów z wykształceniem podstawowym (65%). Największą dezaprobatę wyrażają zatrudnieni w spółkach właściciele prywatnych i państwa (58%), osoby z wykształceniem wyższym (51%) oraz mieszkający w ponad półmilionowych miastach (50%) – zob. tabela aneksowa 1.

WIZERUNEK PREMIER BEATY SZYDŁO NA TLE POPRZEDNIKÓW

Ze względu na zmieniającą się liczbę i treść zadawanych pytań nie można dokonać bezpośredniego porównania obecnej premier z jej poprzednikami, lecz analizując skalę aprobaty–dezaprobaty można stwierdzić, że lepiej od Beaty Szydło oceniany był Kazimierz Marcinkiewicz. W pierwszych miesiącach pełnienia funkcji premiera wyższą średnią ocen osiągnął też Donald Tusk, jednak trzy lata później więcej osób wyrażało dezaprobatę niż aprobatę wobec premiera (a średnia była bliska 0). Nie badaliśmy wizerunku Ewy Kopacz ani Jarosława Kaczyńskiego, gdy pełnili urząd premiera, jednak jako lider opozycji Jarosław Kaczyński był oceniany przeważnie negatywnie.

Beata Szydło w porównaniu z Jarosławem Kaczyńskim częściej postrzegana jest pozytywnie na wszystkich powtarzających się w naszych badaniach wymiarach. W społecznym odczuciu częściej oceniana jest jako inteligentna, sympatyczna, energiczna

i dynamiczna, potrafiąca przekonać ludzi do swoich racji, kompetentna, częściej też badani przyznają, że premier Szydło rozumie problemy zwykłych ludzi oraz kieruje się przede wszystkim dobrem kraju (odsetki wskazań na pozytywne wersje tych stwierdzeń są wyższe niż w przypadku Jarosława Kaczyńskiego). Należy jednak pamiętać, że wizerunek Jarosława Kaczyńskiego był w 2011 roku badany jako wizerunek lidera partii opozycyjnej, a nie premiera.

W tym samym roku premier Donald Tusk był postrzegany dość niejednoznacznie. Dużym jego atutem były cechy osobowościowe, ale te elementy wizerunku, które odnoszą się bezpośrednio do działalności politycznej, a zwłaszcza sposobu pełnienia przez niego urzędu, zostały ocenione znacznie gorzej. Najgorzej w opinii ankietowanych wypadła ocena jakości, strony merytorycznej jego wypowiedzi, a zwłaszcza wiarygodności premiera. W porównaniu z majem 2008 roku, kiedy minęło pół roku od objęcia urzędu przez Donalda Tuska, nastąpiło pogorszenie opinii we wszystkich wymiarach charakterystyki. Po takim samym czasie jak obecnie premier Beata Szydło, premier Tusk był oceniany znacznie wyżej. Na ogół jednak wraz z upływem kadencji sprawowanie funkcji premiera okazuje się kosztowne wizerunkowo i oznacza spadek popularności.

Beata Szydło jako szefowa rządu ma wśród Polaków pozytywny wizerunek. Również na tle poprzednich premierów, których Polacy oceniali pół roku po objęciu urzędu, wypada dość korzystnie. Ma podobnie dobrą prezencję jak Kazimierz Marcinkiewicz i Donald Tusk w badaniu przeprowadzonym 6 miesięcy po rozpoczęciu pełnienia funkcji premiera. Cechy jej osobowości – inteligencja, energiczność czy bycie sympatycznym są oceniane nieco niżej niż przywołanych poprzedników. Kompetencje społeczne, a zwłaszcza rozumienie przez Beatę Szydło potrzeb zwykłych ludzi jest postrzegane porównywalnie jak w przypadku Kazimierza Marcinkiewicza i Donalda Tuska. Jej zdolności perswazyjne są, w ocenie Polaków, zbliżone do kompetencji tego pierwszego, a niższe od zdolności Donalda Tuska w 2008 roku. Brak samodzielności w podejmowaniu decyzji Beaty Szydło jest podobny do tego, jaki charakteryzował Kazimierza Marcinkiewicza.

Analizując wizerunek obecnej premier należy zauważyć, że Polacy doceniają przede wszystkim jej pracowitość, zrównoważenie oraz nieuleganie emocjom (które nie było badane w odniesieniu do poprzednich premierów). Społeczny obraz Beaty Szydło jest spójny, jedyne zarzuty dotyczą sposobu kierowania rządem. Pod tym względem premier Szydło jest, zdaniem większości Polaków, niesamodzielną, ma za mały wpływ na poszczególnych ministrów i w zbyt małym stopniu dba o interes kraju. Na jej wizerunku zdaje się ciążyć postrzeganie partii, z której się wywodzi. Jak bowiem wynika z majowego badania oceny rządu, blisko jedna trzecia ankietowanych uważa się za jego zwolenników (32%), podczas gdy nieco więcej jest identyfikujących się jako jego przeciwnicy (35%)⁸. Nad zadowolonymi z tego, że rządem kieruje Beata Szydło (38%), przewagę mają niezadowoleni (44%). Można więc powiedzieć, że obecna premier ma pozytywny wizerunek jako osoba, natomiast gorzej wypada jej ocena jako szefowej rządu.

Opracowała
Marta BOŻEWICZ

⁸ Zob. Komunikat CBOS „Spadek notowań rządu w maju”, maj 2016 (oprac. M. Bożewicz).